● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● LETOŠNJA GLEDALIŠKA SEZONA

Pomlajevanje je tudi koristno

V okviru letošnjega srečanja gledaliških skupin naše občine je sodelovalo sedem kulturno-umetniških društev in samostojnih skupin, povezanih v ZKO Ljubljana Moste-Polje. V dvoranah širom po občini se je torej zvrstilo sedem predstav. Nekatere gledališke skupine letos zaradi različnih objektivnih težav niso uspele naštudirati novih predstav, vendar so se uspešno predstavljale z lanskoletnimi uprizoritvami.

Kot prvi so se letos predstavili člani **KUD Anton Mehle iz Senožeti.** Za to sezono so pod vodstvom dolgoletne ljubiteljske kulturne delavke — režiserke Cilke Pavšič pripravili dramo Mateja Bora Vrnitev Blažonovih. Revijsko predstavo so zaigrali 21. marca t.l. v dvorani kulturnega doma Dolsko, z istim delom pa so še enkrat nastopili v naši občini in v nekaterih KS sosednjih občin. Nasploh je ta gledališka skupina ena najagilnejših, saj vsako leto pripravi vsaj eno premiero, včasih pa tudi več.

Ena mlajših gledaliških skupin tako po letih delovanja kakor po strukturi je **dramska skupina Lipoglav.** Deluje šele tri leta, vendar se je letos že drugič predstavila na občinski reviji. To pot so Lipoglavčani izbrali dramo Frana Govekarja Poslednji mož, ki ga je režirala Marinka Brezovrajeva. V okviru revije so nastopili 3. aprila v majhni dvorani z improviziranim odrom doma krajanov v Šmartnem ob Savi.

Kljub skromnim možnostim je ta predstava, kakor tudi nekatere druge prireditve, naletela pri krajanih Šmartnega na prisrčen sprejem.

V KS Dolsko deluje poleg že omenjenega KUD Anton Mehle Senožeti tudi **KUD Dolsko**, ki ima prav tako bogato tradicijo. Za letošnje srečanje so igralci in igralke iz Dolskega pod režijskim vodstvom Jože Cerar pripravili gledališko delo Željka Kozinca Brezjansko polje. Že sama vsebina in sodobna tematika dela, ki govori o boju kmetov na Brezjanskem polju za svojo zemljo, je bila porok za dober sprejem pri občinstvu doma na premieri konec marca in na revijski predstavi 4. aprila v Hrušici.

Bivši dijaki VI. gimnazije Moste so se v letošnji kulturni sezoni povezali v gledališki skupini **Odprti krog**. Že samo ime skupine pove, da so njena vrata odprta vsem, in vsakomur, ki se želi pridružiti mladim ljubiteljskim kulturnim delavcem pri iskanju novih gledaliških ustvarjalnih možnosti in dosežkov. Za svojo prvo predstavitev v okviru gledališke revije so člani Odprtega kroga predstavili delo z naslovom Prišla bo smrt in imela bo tvoje oči — po noveli Branimirja Ščepanovića Smrt gospoda Golože. Predstavo so zaigrali 14. aprila pred pretežno mladimi obiskovalci v dvorani KD Španski borci.

V KD Španski borci so 21. aprila letos zaigrali tudi člani **dramatskega krožka VI. gimnazije Moste,** ki ga že mnogo let uspešno vodi ptof. Helena Potokar.

Za revijo so tokrat izbrali nekaj odlomkov iz znanih Molierovih del in jih ob sodelovanju vokalno-inštrumentalnega ansambla Buldogi zaokrožili v učinkovito in prijetno gledališko predstavo. O tem priča že dejstvo, da so s to predstavo sodelovali tudi v Podobah trenutkov: na predstavitvi v kulturnem domu Ivana Cankarja.

V **KUD Slape** delujeta dve gledališki skupini — mlajša in starejša. Še lani sta obe sodelovali na občinskem srečanju, letos pa je zaradi objektivnih težav nastopila le mlajša skupina z igro Toneta Partljiča Učna ura v režiji Matjaža Trilerja. Predstava je bila 28. maja v nabito polni dvorani na Vevčah, naslednji dan pa v isti dvorani še ponovitev. Obakrat so si jo z zanimanjem ogledali pretežno mladi gledalci, saj je Partljič v igri uporabil snov iz vsakdanjega šolskega življenja in so mladi obiskovalci v predstavi videli pravzaprav sami sebe pri vsakdanjih prijetnih in zabavnih dogodivščinah v šolskih klopeh.

Zadnja predstava v okviru gledaliških skupin naše občine je bila 29. maja v dvorani v Senožetih. Predstavili so se igralci **DKD Svoboda Zalog** z dramo Johna Knittla Via mala. Založani imajo bogato kulturno tradicijo, saj je društvo pred časom proslavilo 50-letnico svojega delovanja. V zadnjih nekaj letih (od leta 1970) so člani gledališke skupine pripravili 16 premier in odigrali prek 120 predstav doma in na gostovanjih. Za tako bogato in plodno delovanje skupine gre prav gotovo zahvala dolgoletnemu kulturnemu aktivistu, igralcu in režiserju Ivanu Lukančiču, ki iz leta v leto vzgaja nove in nove generacije ljubiteljskih kulturnih delavcev.

Zaradi različnih objektivnih težav (igralci, prostori, finančna sredstva) pride tudi pri gledaliških dejavnostih do občasnih nihanj v kvaliteti in množičnosti. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da so naše gledališke skupine v zadnjih štirih letih pripravile prek 40 premier in odigrale okrog 200 gledaliških predstav, skupaj z lutkovno skupino **Naše dvorišče** pa celo prek 300! To dovolj zgovorno priča o bogati gledališki dejavnosti, ki se navzven odraža v množičnosti in kvaliteti.

M. Š.

● OKVIRNI PROGRAM PRIREDITEV V KD ŠPANSKI BORCI

NAČRTNEJE V NOVO SEZONO

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

OBČINSKA ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ

Prek ljubiteljskih društev bo OZKO še vedno nosilka dobršnega dela kulturnih dogajanj v domu. V dvorani in drugih razpoložljivih prostorih se bo v prihodnji sezoni odvijala večina kulturnih prireditev na občinski ravni, pa tudi večina občinskih proslav in prireditev.

Vsekakor bodo v domu nastopala vsa kulturno-umetniška društva in skupine, ki bodo pripravile dovolj kvalitetne programe za predstavitev širšemu krogu delovnih ljudi in občanov.

OZKO bo z »domačimi silami« organizirala v domu srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov; srečanje odraslih pevskih zborov; štiri predstave v okviru srečanja gledaliških skupin; srečanje plesnih skupin; do 25 likovnih, fotografskih in drugih razstav; dve prireditvi za delavce iz bratskih republik in pokrajin; srečanje harmonikarskih orkestrov Slovenije; 10 različnih prireditev v okviru kulturne akcije; predstavitev najuspešnejših kulturno-umetniških društev in skupin, vključenih v OZK, in do 5 literarnih večerov.

Ponudila pa bo OZKO gostovanja: do 10 predstav amaterskim in poklicnim gledališčem; do 10 koncertov pevskim zborom; do 10 koncertov inštrumentalnim ansamblom resne, zabavne in narodnozabavne glasbe; 10 predstav akademiji za gledališče, radio, film in televizijo; do 80 predstav Lutkovnemu gledališču Ljubljana (ob sobotah, zunaj tega termina in ob novem letu); gojencem glasbene šole Ljubljana Moste-Polje (več nastopov z izbranim sporedom) in skupinam šolskih kulturnih društev v okviru akcij Naša beseda, Naši dosežki ipd. (več predstav).

KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Knjižnica je za prihodnjo sezono pripravila poleg svoje redne knjižnične dejavnosti posebne oblike dela s svojimi obiskovalci: večer v knjižnici (10 predstav), srečanja z ustvarjalci (4), ure pravljic (20), likovne in fotografske razstave (10), knjižne razstave (10), vrtec na obisku (10) in šolarji na obisku (20 prireditev).

SEMINARJI, SEJE, SESTANKI

V okviru družbenopolitične dejavnosti je po dosedanjih podatkih tudi naprej pričakovati v domu še večjo aktivnost.

V dvorani s 368 sedeži so dane mnogo širše možnosti za gostovanja kvalitetnih kulturno-umetniških skupin ali posameznikov — tako poklicnih kot ljubiteljskih. Gostovanjska ponudba s strani poklicnih kulturnih delavcev (Drama, Mala drama, Opera in balet, Mestno gledališče ljubljansko, Šentjakobsko gledališče, Slovenska filharmonija...) je dokaj bogata, vendar se bo potrebno še dogovoriti za ustrezen način financiranja tovrstnih prireditev. Izbor predstav pa je pretežno odvisen od tehničnih zmogljivosti odra, ki ga bo treba slej ko prej izpopolniti in usposobiti do take mere, da bo zadostil osnovnim tehničnim zahtevam za izvedbo različnih predstav.

M. Š.

Prve dni julija so v knjižnici Jožeta Mazovca organizirali s člani ansambla Pankrti zanimiv pogovor o besedilih njihovih pesmi. Zbralo se le nekaj mladih pristašev tovrstne glasbe, ki pa so se z zanimanjem vključili v pogovor. Vodja ansambla Peter Lovšin (na sliki desno) je vodil tudi pogovor. Iniciativa knjižnice je vredna posnemanja, saj zelo prispeva k obogatitvi našega kulturnega življenja.

JURE KORENC

● GOSTOVANJE VEVŠKEGA PAPIRNIŠKEGA PIHALNEGA ORKESTRA V LEVERKUSNU

Za zbliževanje narodov in mir na svetu

Papirniški pihalni orkester z Vevč je konec prejšnjega meseca na povabilo pobratenega mesta Leverkusen iz ZRN in tamkajšnje godbe na pihala gostoval v tem prijaznem mestu, ki je po velikosti in številu prebivalcev približno enako Ljubljani. Gostitelji so nas nadvse prisrčno sprejeli in nam nudili svoje gostoljubje v vsem času našega gostovanja.

V osmih dneh smo izvedli devet samostojnih koncertov s prek 30 skladbami. Izbor skladb je bil tako pester, da je lahko navdušil vse — od poprečnega do zahtevnega poslušalca, saj je obsegal lahko zabavno glasbo, klasična dela in dela jugoslovanskih skladateljev.

Že dan po prvem promenadnem in po celovečernem koncertu smo lahko v lokalnem dnevniku zasledili laskave ocene o kvaliteti našega izvajanja pod taktirko dirigenta Jožeta Hriberška. Citiram del članka: »Po kvaliteti in po izboru skladb jih lahko primerjamo z našo profesionalno godbo iz Kölna«.

Povsod, kjerkoli smo koncertirali, smo bili z navdušenjem sprejeti. Številni poslušalci so izvajanje nagrajevali z navdušenim ploskanjem, tako da smo predvideni čas za naše koncerte praviloma vedno presegali.

Posebno velja pohvaliti naše gostitelje, člane godbe iz Leverkusna, za prizadevnost tako pri organizaciji naših koncertov in našega bivanja, kot pri domačnosti, ki smo jo bili deležni ves čas bivanja pri njih.

Samo gostovanje je bilo precej utrudljivo, 54 godbenikov diregentom pa se je vrnilo s prijetnim občutkom, da smo svoje poslanstvo dobro opravili in da smo vezi, kakor je poudaril pri sprejemu predsednik mesta Leverkusen g. Obladen, med Ljubljano in Leverkusnom še utrdili, kar pa vodi k zbliževanju narodov in utrjevanju miru v svetu.

ŽiCi

● RADIO GLAS LJUBLJANE

Prva javna oddaja spodbuda za druge

Radio Glas Ljubljane (UKV 102,4 in 105, 1 megaherca) je 28. junija pripravil prvo javno radijsko oddajo. V sodelovanju s sekretariatom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri SML in svetom za to področje pri MK SZDL je v centru za obrambno vzgojo na Igu izvedel javni radijski kviz pod naslovom Učimo se braniti domovino. Oddaja je pomagala spoznati tudi viško občino, krajevno skupnost Ig, kmetijo Reboljevih v Dragi, na kateri so pred dobrim letom dobili elektriko, in prizadevanja mladih Ljubljančanovv ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

Z uporabo dela nove studijske opreme so se delavci radia Glas Ljubljane prepričali, da bodo tudi v prihodnje lahko iz najrazličnejših delov Ljubljane ali okolice pripravili javne radijske oddaje. Prav te bodo pomagale pristojne spoznavati naše mesto, na njih pa se bodo lahko, tako kot na tej prvi (ansambel vojašnice Boris Kidrič), predstavljale tudi različne glasbene skupine.

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ●

● IZOBRAŽEVANJE — DRAGA, A USPEŠNA INVESTICIJA

Gradis ne šola le zase

Izobraževanje je nadvse pomembna gospodarska investicija. Zato vsak dober gospodar, zlasti tisti, ki misli na jutrišnji dan, vzporedno z investicijami v proizvodna sredstva vlaga tudi v kadre. Med tistimi delovnimi organizacijami v naši občini, ki vlagajo velika sredstva v izobraževanje — v primerjavi s tistimi delovnimi organizacijami, ki kupujejo strokovnjake na »črni brzi« nelojalne konkurence — je tudi Gradis, ki se podobnih manipulacij ni nikoli posluževal.

V Gradisu so z zavestno in realno politiko štipendiranja in dopolnilnega izobraževanja na osnovi vsakoletnih potreb dosledno uveljavljali medsebojno soodvisnost in povezanost delavcev, ki so jih šolali in izobraževali, vključno s pravico zaposlitve in ponovnega vključevanja v delo. Nekoliko pomanjkljiv je bil le odnos do delavcev, ki so jih izšolali in so po nekajletnem delu v Gradisu odšli na delo v drugo delovno organizacijo. Zato je tudi opazna sorazmerno visoka stopnja fluktuacije nekaterih poklicev. To pa ne pomeni, da je treba izobraževanje omejevati, kajti več kot 60 % delavcev, ki so se izobraževali v Gradisu, še vedno uspešno izpolnjuje svoje naloge in so med njegovimi najboljšimi delavci.

Čeprav je izobraževanje drago, je še vedno najbolj koristna investicija. Zato je v Gradisu povezava med poslovanjem, denarjem in tistimi, ki jih izobražujejo, še vedno v ospredju dela in potreb. Trenutno imajo v Gradisu 207 štipendistov. Šolanje štipendista na visoki šoli stane letno 50.840 din, na srednji šoli 32.760 din, šolanje delovodij pa 194.400. Ker dobivajo med šolanjem tudi osebne dohodke.

Letos imajo v Gradisu 609 učencev iz prejšnjega sistema izobraževanja in 69 učencev usmerjenega izobraževanja.

Šolanje učenca v usmerjenem izobraževanju stane Gradis letno 96.120 din, če učenec stanuje v Gradisovih domovih, in 34.920 din, če stanuje pri starših.

Posebno pozornost so v Gradisu posvetili izobraževanju pripravnikov in njihovemu vključevanju v delovni proces. Tudi letos bodo imeli na praksi čez 200 pripravnikov iz vseh šol, kar bo stalo čez milijon dinarjev. Velika sredstva so namenjena za dopolnilno izobraževanje širokih profilov, kvalificiranega zidarja, tesarja ali železokrivca. Šolanje enega od njih stane 99.300 din, v treh letih pa se jih je izšolalo 248. Izpit za visokokvalificiranega delavca je uspešno opravilo 31 kandidatov, šolanje vsakega pa je stalo 115.230 dinarjev.

V zadnjih treh letih se je prek Gradisovega centra za izobraževanje izšolalo še 4653 priučenih delavcev, 32 strokovnjakov težke gradbene mehanizacije in 138 skupinovodij, 1424 delavcev pa je uspešno končalo različne tečaje.

V procesu izobraževanja je pomemben tudi študij ob delu. Tako je v zadnjih treh letih uspešno končalo šolanje 75 kandiatov, trenutno pa študira ob delu 121 delavcev.

Raznih drugih oblik funkcionalnega izobraževanja se je udeležilo 2182 delavcev, družbenopolitičnega izobraževanja pa 296 delavcev. Posebno pozornost posveča Gradis vsako leto izobraževanju o varstvu pri delu; vsako leto opravi preizkus tega znanja okrog 3800 delavcev.

C. P.

Znanje maturantov: še kar dobro

Nova generacija srednješolcev je končala šolanje na obeh srednjih šolah v naši občini, to je na VI. gimnaziji Moste in na Srednji šoli tiska in papirja. Po štirih oziroma treh letih nabiranja znanja v šolskih klopeh so dijaki ob koncu opravili še zadnji izpit: maturo.

Na VI. gimnaziji so nam povedali, da je od 154 dijakov, kolikor jih je obiskovalo zadnji letnik te srednje šole, opravljalo maturo 115.

Končnega izpita je bilo zaradi odličnega uspeha oproščeno 10 dijakov. Ena dijakinja je maturirala s samimi odličnimi ocenami, 14 jih je bilo prav dobrih, 14 pa jih je na maturi iz enega predmeta padlo. Vsi tisti, ki niso uspešno končali razreda ali so padli na maturi, bodo izpite ponovno opravljali v jeseni.

In kako so na gimnaziji zadovoljni z znanjem maturantov? Vodja gimnazijskega programa Mara Bregar je povedala: »Dijaki so pokazali dobro znanje, boljše, kot smo pravzaprav pričakovali med letom. Videti je tudi bilo, da snov razumejo.«

Na Srednji šoli tiska in papirja je bilo ob koncu leta v tretjih, to je zadnjih letnikih, 197 učencev, od tega 159 na grafični in 38 na papirniški smeri. Razred je izdelalo 136 grafikov in 34 papirničarjev, zaključni izpit pa je uspešno opravilo 110 grafikov in 29 papirničarjev. Uspešnih je bilo torej 139 dijakov, to je 85-odstotkov vseh tistih, ki so prišli na zaključni izpit. Neuspešnih je bilo 25 dijakov, in sicer: 12 jih bo moralo maturo ponavljati v celoti, 13 pa ima popravni izpit iz enega maturitetnega predmeta.

D. J.